

nástrahy i vnitřní pochybnosti a strach, je velkou inspirací. Nová přátelství a zajímavé aktivity čekají v zájmových organizacích a sportovních oddílech.

Vzájemnou podporu a řadu služeb nabízí Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS ČR).

V každém oboru lidské činnosti jde o to vymyslet, jaké postupy a pomůcky využít, aby to nakonec šlo. Kreativita a trpělivost jsou na místě. Rada od zkušenějšího člověka nebo informace ze speciálního časopisu předejdou zbytečnému tápání a přešlapování na místě.

Nevidomí a slabozrací lidé se věnují sportům jako je: atletika, míčové hry goalball a futsal, tandemová cyklistika, běžecké i sjezdové lyžování, plavání, kuželky, bowling, stolní tenis v podobě showdownu, zvuková střelba z pistole, lukostřelba, turistika, windsurfing, veslování, judo, horolezectví, vzpírání a šachy. Mnohé sdružuje Český svaz zrakově postižených sportovců.

K individuálním zálibám, koníčkům nebo zkrátka způsobům trávení volného času patří například:

- poslech hudby či mluveného slova
- četba a literární tvorba
- účast na klubových akcích, besedách, přednáškách, v kurzech
- návštěva kulturních zařízení, hmatových výstav
- hmatové modelování
- hra na hudební nástroj
- tanec, zpěv
- cestování
- sběratelství

- rukodělné práce, kutilství
- pěstitelství a chovatelství
- péče o domácnost a vaření

Zvukovou, tištěnou či digitální podobu knih, časopisů a novin zpřístupňuje po celé republice Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, SONS ČR - redakce časopisu ZORA a Knihovna digitálních dokumentů, Mathilda z.s. a další.

Nové zaměstnání

Také nevidomí a slabozrací lidé pracují. Pracují z domova i na pracovištích, jako zaměstnanci i jako živnostníci. Nacházejí uplatnění podle svého vzdělání, nadání, zájmů, s ohledem na příležitosti a existující rekvalifikační kurzy.

Mezi nevidomými jsou: právníci, psychologové, sociální pracovníci, instruktoři rehabilitace – konzultanti, tlumočníci/překladačové do cizích jazyků, hudebníci/učitelé hudby, programátoři, administrativní pracovníci, učitelé, maséři, keramici, košíkáři i dráteníci.

Bližší informace, nácvik konkrétních dovedností a poradenství při úpravě prostředí vám rádi poskytnou pracovníci Tyfloservis.

Vydal: Tyfloservis, o.p.s., IČ 26200481
Krakovská 1695/21, 110 00 Praha 1
© Tyfloservis, o.p.s., 2014

Mgr. Iveta Langrová

Naděje PŘI ZTRÁTĚ ZRAKU

Částečná či úplná, postupná i náhlá ztráta zraku je nejen zátěží, ale i velkou výzvou pro daného člověka a jeho okolí.

Nová situace

V prvé řadě je třeba věnovat pozornost léčbě onemocnění a prevenci dalšího úbytku vidění. Tělo nám dává signál, že je třeba změnit dosavadní životní styl.

Vyplatí se zaměřit pozornost na:

- optimistické ladění a hledání řešení
- harmoničnost mezilidských vztahů
- kvalitu a způsob stravování
- poměr odpočinku a činnosti
- dostatek pohybu, relaxaci v přírodě
- uspokojivé, zajímavé a osvěžující trávení volného času
- dořešení finančních otázek a bydlení

Navrácení zraku v plném nebo i částečném rozsahu někdy není možné. Čekání na zázrak, přehlížení a zlehčování potíží, pasivita, uzavírání se do sebe, izolace od okolního světa, propadání zoufalství, agresivní výbuchy, ani obviňování druhých, ke zlepšení situace určitě nepřispějí.

Jak ale žít bez zraku?

Sociální zabezpečení

Dlouhodobá pracovní neschopnost a trvalé zdravotní postižení bývají neslučitelné s výkonem dosavadního zaměstnání, vyžadují zprvu intenzivnější péči ze strany dalšího rodinného příslušníka a přinášejí zvýšené finanční výdaje za léčbu, pomůcky, úpravu prostředí

a služby. Klesají tedy příjmy rodiny a přicházejí nové náklady. Orientaci v možnostech získání státní podpory nabízejí sociálně právní poradny pro zrakově/zdravotně postižené. Jedná se např. o:

- invalidní či starobní důchod
- příspěvek na péči
- průkaz TP, ZTP, ZTP/P
- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na pomůcku
- státní sociální podporu
- pomoc v hmotné nouzi

Včasnou a vhodnou úpravou finanční strategie rodiny se předejde vzniku dluhů a exekucí.

Nácvik nových dovedností

Ztráta zraku neznamená celoživotní úplnou závislost na pomoci okolí. V rámci tzv. sociální rehabilitace se může člověk řadu činností naučit dělat jinak a zvládat je zcela nebo do určité míry samostatně. Jde o:

- prostorovou orientaci a samostatný pohyb (chůze s průvodcem, bílou holí, s vodícím psem)
- sebeobsahu (vaření, péči o oděvy, o dítě a domácnost)
- psaní na klávesnici počítače nebo na psacím stroji
- čtení a psaní Braillova bodového písma
- rozvoj hmatu a vnímání tyflografických vyobrazení
- psaní rukopisu a podepisování se
- komunikaci s okolím (žádost o pomoc, odmítnutí nevyžádané pomoci aj. sociální dovednosti)

- obsluhu běžných zařízení i speciálních pomůcek

V pražském Pobytovém rehabilitačním a rekvalifikačním středisku pro nevidomé Dědina, o.p.s. se všechny zmíněné dovednosti nacvičují v rámci několikaměsíčního pobytu. Ambulantní výuku a terénní nácvik v domácnosti a na potřebných trasách zajišťují instruktoři krajských středisek TyfloSERVISU, o.p.s. Setkávají se s klientem zpravidla jednou týdně na hodinu a půl. Pracovat na počítači učí v Praze a Českých Budějovicích Tyflokabinety a v ostatních krajských městech TyfloCentra.

Bydlení a sociální služby

Péči rodinných příslušníků, přátel a sousedskou výpomoc doplňují či nahrazují terénní sociální služby, jako je:

- pečovatelská služba
- osobní asistence
- předčitatelská a průvodcovská služba
- dobrovolnická pomoc

Pokud je život ve své vlastní domácnosti příliš náročný či nemožný, přichází v úvahu přestěhování do:

- domu s pečovatelskou službou
- domova pro nevidomé (Praha - Palata, Brno - Chrlice)
- domova pro seniory

Volný čas a přátelé

V samotné České republice žijí tisíce nevidomých a slabozrakých lidí. Setkání s těmi, kteří k životu přistoupili aktivně, neustále překonávají vnější

